

**Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska
we Wrocławiu z dnia 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań
ochronnych dla obszaru Natura 2000 Gałuszki w Chocianowie PLH020087**

Zgodnie z art. 28 ust. 5 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 916, 1726, 2185 i 2375) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat, pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty (art. 28 ust. 1 *ustawy o ochronie przyrody*). Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Gałuszki w Chocianowie PLH020087 zatwierdzono *Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (2011/64/UE)* i wyznaczono w celu zachowania we właściwym stanie przedmiotów ochrony wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 14 października 2021 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Gałuszki w Chocianowie (PLH020087)* (Dz. U. poz. 2210) wyznaczono specjalny obszar ochrony siedlisk Gałuszki w Chocianowie PLH020087, zwanego dalej również „obszarem”.

Projekt planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk – Gałuszki w Chocianowie PLH020087 został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody* oraz zgodnie z zapisami *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz. U. Nr 34, poz. 186 ze zm.).

Granice obszaru nie pokrywają się z granicami parku narodowego, rezerwatu przyrody czy też parku krajobrazowego, o których mowa w art. 28 ust. 11 *ustawie o ochronie przyrody*, a więc nie zachodzą przesłanki wymienione w tym ustępie do wyłączenia całości lub części obszaru tego Natura 2000 ze sporządzania planu zadań ochronnych. Przedmiotowy obszar położony jest w granicach administracyjnych Nadleśnictwa Chocianów, które realizuje gospodarkę leśną w oparciu o Plan Urządzenia Lasu na lata 2014 – 2023, który nie uwzględnia zakresu, o którym mowa w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody*. Nie ma zatem podstaw do zastosowania art. 28 ust. 11 pkt 3a *ustawy o ochronie przyrody* i wyłączenia gruntów leśnych Skarbu Państwa z zakresu opracowania planu zadań ochronnych.

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów *ustawy o ochronie przyrody* i *ww. rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*.

W efekcie przeprowadzonych prac terenowych stwierdzono dwa płaty siedliska 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea* – stanowiącego jedyny przedmiot ochrony przedmiotowego obszaru - o łącznej powierzchni 2,56 ha. Ogólny stan zachowania siedliska w obu płatach oceniono jako zły (U2). Na każdym stanowisku zaobserwowano zaburzoną strukturę dominacji oraz stosunkowo liczne występowanie gatunków ekspansywnych, których pokrywanie na poziomie poniżej 10% w płacie nr 1 pozwoliło jednak na nadanie oceny właściwej dla tego wskaźnika na wskazanym stanowisku. W jednym z płatów (nr 2) dodatkowo występowała znaczna fragmentacja fitocenozy reprezentującej przedmiot ochrony.

Zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotu ochrony określono na podstawie faktycznego stanu siedliska w trakcie prac nad ekspertyzą przyrodniczą. Do najistotniejszych zagrożeń zidentyfikowanych w obszarze poza brakiem zalewów i cyklicznych odsłoneń den stawów należy wymienić również akty wandalizmu w odniesieniu do urządzeń hydrotechnicznych (zastawki), rozjeżdżanie dna stawów przez pojazdy mechaniczne (quady, motocykle crossowe), a także ekspansję gatunków inwazyjnych oraz ekspansywnych, wypierających gatunki charakterystyczne (która nie jest hamowana odpowiednio długim zalewaniem siedliska). Czynniki te stanowią również istotne zagrożenie dla rzadkiego gatunku paproci stwierdzonego w obszarze – gałuszki kulecznicy *Pilularia globulifera*, notowanego zarówno w obrębie północnego, jak i południowego stawu (przy czym liczniejszą populację odnotowano w obrębie pierwszego z nich) Zagrożeniom przyporządkowano kody i opisy z *Listy referencyjnej zagrożeń, presji i działań* stanowiącej załącznik nr 5 obowiązującej *Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000*.

Poprawa stanu ochrony przedmiotu ochrony determinowana jest przez wskazania celów działań ochronnych dla siedliska 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea* skupiające się na potrzebie przywrócenia zalewania dna stawów i okresowego ich odsłaniania. Wskazano potrzebę poprawienia parametru „perspektywy ochrony” z oceny U2 do oceny U1 oraz utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska (min.) 2,5 ha. Cele działań ochronnych odwołują się bezpośrednio do parametrów i wskaźników stanu ochrony z przewodnika metodycznego PMŚ GIOŚ (2015). W świetle dostępnej wiedzy nie ma możliwości zaplanowania działań, które zagwarantują poprawę oceny wskaźnika „gatunki dominujące” i „udział dobrze zachowanych płatów siedliska”, a tym samym poprawę oceny parametrów „specyficzna struktura i funkcje” oraz „ocena ogólna” do poziomu właściwego (FV), ale wdrożenie proponowanych zapisów z bardzo dużym prawdopodobieństwem pozwoli na osiągnięcie stanu niezadawalającego (U1).

Działania ochronne dla przedmiotu ochrony zostały sformułowane z uwzględnieniem możliwie najwyższego stopnia poprawy parametrów siedliska przyrodniczego 3130. Działania skupiają się przede wszystkim na przywróceniu zalewania dna zbiorników wodnych i ich okresowego odsłaniania, co za tym idzie próby przywrócenia przepływu wody w cieku Siekierna oraz ochrony budowli hydrotechnicznych przed wandalizmem. Ważną kwestią jest też ochrona dna zbiorników przed rozjeżdżaniem.

Zaplanowano monitoring realizacji celów działań ochronnych i monitoring stanu przedmiotów ochrony w odniesieniu do siedliska przyrodniczego Brzegi lub osuszone dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*. Zasady przeprowadzenia monitoringu oparto na metodyce opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska i wskazano do dwukrotnego przeprowadzenia monitoringu w trakcie obowiązywania PZO, w okresie od 1 września do 30 października.

W toku opracowywania przedmiotowego planu zadań ochronnych przeprowadzono pełne rozpoznanie stanu ochrony przedmiotów ochrony i dokonano odpowiedniej analizy, w rezultacie której stwierdzono, iż nie zachodzi potrzeba wdrażania działań dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony. W trakcie prac nad sporządzeniem planu zadań ochronnych wykonano wszelkie niezbędne ekspertyzy przyrodnicze na terenie całego obszaru Natura 2000 w taki sposób, aby powstały dokument planistyczny był kompletny, miał wysoką jakość merytoryczną i zawierał wszystkie niezbędne informacje, w tym w szczególności ocenę stanu zachowania przedmiotów ochrony oraz działania z zakresu ochrony czynnej.

Zaktualizowano również opis obszaru, wartość przyrodniczą i znaczenie oraz zagrożenia. Powyższe pozwoliło na zawnioskowanie o zaktualizowanie Standardowego Formularza Danych Obszaru (aktualizacja SDF – styczeń 2023 r.). Wniosek o zaktualizowanie SDF złożony został w dniu 19 grudnia 2022 r., a propozycje zmian zostały zaakceptowane w dniu 3 stycznia 2023 r.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

W wyniku przeprowadzonej analizy dostępnych dokumentów planistycznych nie stwierdzono potrzeby zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planie zagospodarowania przestrzennego województwa.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 16 września 2019 r. odbyło się, zorganizowane przez Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, spotkanie informacyjne dotyczące projektu POIS.02.04.00-00-0193/16 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego

Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Celem spotkania było przybliżenie tematyki dotyczącej planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, przedstawienie zakresu działań w ramach projektu oraz harmonogramu prac dla poszczególnych obszarów Natura 2000 objętych projektem. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele samorządów i nadleśnictw oraz instytucji, z którymi Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu będzie współpracowała w trakcie realizacji projektu.

W dniu 10 grudnia 2018 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.082.3.52.2018.AH z dnia 6 grudnia 2018 r. o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektów zadań ochronnych dla 31 obszarów Natura 2000 (w tym dla obszaru Natura 2000 Gałuszki w Chocianowie). Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Gminy Gromadka.

W dniu 21 października 2019 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.082.3.7.2019.AH z dnia 18 października 2019 r. o przystąpieniu do sporządzenia projektów zadań ochronnych dla 23 obszarów Natura 2000 (w tym dla obszaru Natura 2000 Gałuszki w Chocianowie). Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Gminy Gromadka.

W pierwszym etapie prac nad planem zadań ochronnych opracowano listę osób i podmiotów będących właścicielami działek położonych w granicach obszaru Natura 2000, prowadzących działalność w ich obrębie lub z innych przyczyn będących zainteresowanymi pracami nad projektem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Zaproszenie wysłano do instytucji, organizacji i osób prywatnych (poprzez wywieszenia na tablicach ogłoszeń przez sołtysów wsi położonych w sąsiedztwie obszaru Natura 2000).

Ze względu na ogłoszony *Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r.* stan epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej oraz w trosce o zdrowie i bezpieczeństwo uczestników, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska zrezygnowała z przeprowadzenia I warsztatów Zespołu Lokalnej Współpracy (ZWL) dla obszaru Natura 2000 Gałuszki w Chocianowie PLH020087 w formie tradycyjnej. Warsztaty zostały przeprowadzone w formie zdalnej – materiały zostały udostępnione w serwisie internetowym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu pod adresem: <http://wroclaw.rdos.gov.pl/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-galuszki-w-chocianowie-plh020087>. Pierwsze spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy odbyło się w formie korespondencyjnej na serwisie internetowym w dniach 9 – 25 września 2020 r. Przedstawione materiały dotyczyły: obszaru Natura 2000 Gałuszki w Chocianowie PLH020087, sieci Natura 2000, dokumentacji planów zadań ochronnych oraz projektu pn. „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” dofinansowanego

przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności. Informacja o spotkaniu została rozesłana do wszystkich podmiotów zidentyfikowanych na pierwszym etapie prac nad planem zadań ochronnych. Osoby wyrażające chęć przystąpienia do Zespołu Lokalnej Współpracy zapisały się na listę członków poprzez przesłanie podpisanej zgody na przetwarzanie danych osobowych. Uwagi i wnioski do opublikowanych materiałów w ramach I spotkania ZLW można było przesyłać do 25 września 2020 r, jednak żadne uwagi i wnioski w tym zakresie nie wpłynęły.

II spotkanie ZLW odbyło się w dniu 20 października 2021 r. Celem spotkania było przedstawienie wyników inwentaryzacji przyrodniczych z zakresu, teriologii, entomologii oraz fitosocjologii przeprowadzonych w latach 2019-2020, w ramach prac nad opracowaniem planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Gałuszki w Chocianowie oraz zapoznaniu uczestników z planowanymi, kolejnymi etapami prac nad sporządzeniem pzo. Wyniki ekspertyzy teriologicznej i entomologicznej zaprezentowała Pani Martyna Prędką – Koordynatorka Planu. Przeprowadzone badania wydry potwierdziły rzadką obecność gatunku w obszarze. Ekspertyza entomologiczna wykazała, że Obszar nie spełnia wymogów siedliskowych dla trzepli, a obecność gatunku jest nieistotna z punktu widzenia ochrony obszaru Natura 2000. Prezentacja wyników inwentaryzacji fitosocjologicznej dotyczyła siedliska 3130 Brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea* – omówiono ocenę stanu ochrony, istniejące i potencjalne zagrożenia przedmiotu ochrony zidentyfikowane podczas ekspertyzy wraz z podaniem celów działań ochronnych. Ponadto przedstawiono projekt dokumentacji planu zadań ochronnych Obszaru. Koordynatorka omówiła propozycje zapisów poszczególnych rozdziałów. Szczegółowo omówiono propozycję zagrożeń, celów działań ochronnych i działania ochronne. Obecna przedstawicielka Wód Polskich starała się wyjaśnić kwestię zarządzania ciekami i ewentualnych kontroli urządzeń hydrotechnicznych zlokalizowanych na cieku w górnym biegu. Wszyscy uczestnicy spotkania zabrali głos w dyskusji nad możliwymi skutecznymi działaniami ochrony siedliska, przy ograniczonym w ostatnich latach przepływie wody w Obszarze. W drugiej części spotkania uczestnicy pojechali do obszaru Natura 2000 Gałuszki w Chocianowie PLH020087 w celu sprawdzenia poziomu wody i ewentualnego zobaczenia, bardzo rzadkiej gałuszki kulecznicy *Pilularia globulifera* L. Poziom wody okazał się wyższy niż w poprzednich latach, a ciek Siekierna prowadził zauważalną ilość wody. Dno obu stawów w dużym stopniu było pokryte wodą, co daje dobre perspektywy rozwoju siedliska w kolejnym sezonie wegetacyjnym. Mimo drugiej połowy października, ekspert fitosocjolog p. Jan Kucharzyk zaproponował spuszczenie wody ze stawów i odsłonięcie dna zbiorników w celu umożliwienia rozwoju roślinności namuliskowej. Po krótkiej wymianie zdań zdecydowano, że wyższy stan wód i nieodsłanianie dna w tym sezonie spowolni rozwój roślinności szuwarowej. Niestety nie udało się podczas wizji terenowej znaleźć stanowiska gałuszki kulecznicy.

Obwieszczeniem z dnia..... Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* i w związku z art. 28 ust. 4 *ustawy o ochronie przyrody*.

Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniach, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (Gazeta Wyborcza) w dniu, Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Obwieszczenie było również wywieszane na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Gromadka w dniach..... .

W ramach udziału społeczeństwa projekt zarządzenia został przesłany do zaopiniowania do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ), która pismem znak: DZP.WP.....z dnia r. nie zgłosiła uwag do projektu planu zadań ochronnych.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190)*, uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu2023 r.